

Grey Scale #13

DANES
PICTA
.COM

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. Generała Broni Karola Świerczewskiego

KATEDRA TAKTYKI TYŁÓW

DO UŻYTKU
SŁUŻBOWEGO

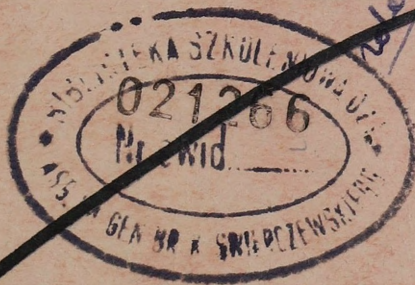
TAJNE

Egz. Nr 2

plk dr. MAŁECKI

**OGÓLNE ZASADY ZABEZPIECZENIA TYŁOWEGO
ZASADY ORGANIZACJI TYŁÓW ORAZ ZABEZPIECZENIA
KOMUNIKACYJNEGO (DROGOWEGO) ARMII, DYWIZJI
I PUŁKU W DZIAŁANIACH ZACZEPNYCH**

Skrypt wykładu

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum Działu Zbiorów Specjalnych
Nr ewid. **139940**

WARSZAWA

MAJ

1973

64

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. Generała Broni Karola Świerczewskiego

KATEDRA TAKTYKI TYŁÓW

DO UŻYTKU
SŁUŻBOWEGO

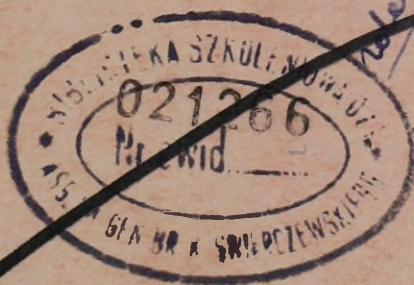
T A J N E

Egz. Nr 2

płk dr. MAŁECKI

OGÓLNE ZASADY ZABEZPIECZENIA TYŁOWEGO
ZASADY ORGANIZACJI TYŁÓW ORAZ ZABEZPIECZENIA
KOMUNIKACYJNEGO (DROGOWEGO) ARMII, DYWIZJI
I PUŁKU W DZIAŁANIACH ZACZEPNYCH

Skrypt wykładu

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum Działu Zbiorów Specjalnych
Nr ewid. 039940

W A R S Z A W A

M A J

1 9 7 3

64

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego

KATEDRA TAKTYKI TYŁÓW

~~T A J N E~~

Egz. Nr ...

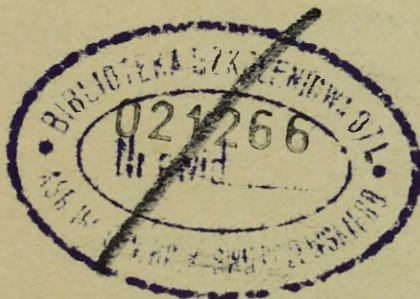
2

ZATWIERDZAM
SZEF KATEDRY TAKTYKI TYŁÓW

gen. bryg. M. CYGAN

OGÓLNE ZASADY ZABEZPIECZENIA TYŁOWEGO
ZASADY ORGANIZACJI TYŁÓW ORAZ ZABEZPIECZENIA
KOMUNIKACYJNEGO /DROGOWEGO/ ARMII, DYWIZJI I
PUŁKU W DZIAŁANIACH ZACZEPNYCH

/Skrypt wykładu/

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum Biuletynu Zbiórów Specjalnych

Nr ewid.

639940

WARSZAWA

MARZEC

1973 r.

OGÓLNE ZASADY ZABEZPIECZENIA TYŁOWEGO.

ZASADY ORGANIZACJI TYŁÓW ORAZ ZABEZPIECZENIA KOMUNIKACYJNEGO
/DROGOWEGO/ ARMII, DYWIZJI I PUŁKU W DZIAŁANIACH ZACZEPNYCH

1. Ogólne zasady zabezpieczenia tyłowego
 - A. Rola, przeznaczenie i zadania tyłów
 - B. Skład i struktura organizacyjna tyłów szczebli:
armia, dywizja, pułk
2. Zasady organizacji tyłów wojsk lądowych szczebli:
armia, dywizja, pułk w działaniach zaczepnych:
 - A. Przygotowanie tyłów
 - B. Rozmieszczenie i przesuwanie tyłów
 - C. Ochrona i obrona tyłów
3. Zabezpieczenie komunikacyjne /drogowe/ tyłów w działaniach
zaczepnych
4. Ogólne zasady dowodzenia tyłami

1. Ogólne zasady zabezpieczenia tyłowego

A. Rola, przeznaczenie i zadania tyłów

W związku z ciągłym rozwojem taktyki i sztuki operacyjnej oraz stałym wzrostem stanu technicznego wyposażenia wojsk, zadania tyłów stale się zwiększają, a warunki wykonywania tych zadań stają się coraz trudniejsze i coraz bardziej skomplikowane. Stały rozwój i doskonalenie środków walki i sprzętu wojskowego sprawiają, że potrzeby wojsk ciągle się zmieniają, a to z kolei stawia nowe zadania przed tyłami w dziedzinie zaspokojenia wynikłych potrzeb.

Tyły wojsk operacyjnych są to wszelkiego rodzaju związki, oddziały i pododdziały tyłowe wraz z zapasami środków materiałowych wchodzące w skład związków operacyjnych, taktycznych i oddziałów bojowych, przeznaczone do wszechstronnego zabezpieczenia tyłowego wojsk. Tyły wchodzące w skład armii, dywizji i pułku są w pełni ruchomymi, zdolnymi do przesuwania się za wojskami oraz zabezpieczenia ich we wszystkich warunkach i sytuacjach bojowych.

Zabezpieczenie tyłowe obejmuje całokształt przedsięwzięć z zakresu: organizacji tyłów, zabezpieczenia materiałowego, technicznego i medycznego, przygotowania i wykorzystania dostępnych dróg komunikacji i środków transportu; odpowiedniej do szczebla różnego rodzaju obsługi wojsk.

Celem zabezpieczenia tyłowego jest wszechstronne zaspokajanie wszelkich potrzeb materiałowych i obsługi wojsk oraz zapewnienie ich gotowości bojowej pod względem tyłowym.

Do zasadniczych zadań tyłów należy:

- zaopatrywanie wojsk we wszystkie rodzaje środków materiałowych;
- dowóz tych środków do wojsk;
- przygotowanie oraz utrzymywanie w stanie zdatnym do eksploatacji sieci komunikacyjnej /drogowej/;
- obsługa techniczna oraz remont sprzętu i wyposażenia wojskowego;
- realizacja zabezpieczenia medycznego;
- przeprowadzenie wszelkich rodzajów ewakuacji;

- wykonywanie wszelkich innych zadań z zakresu zabezpieczenia tyłowego jak np.: usługi produkcyjne, handlowe, kąpiel, pranie lub wynikające z konkretnej sytuacji takie jak: ewakuacja ludności ze strefy przyfrontowej, grzebanie zmarłych, administrowanie terenami opanowanymi itp.

Zaspokajanie potrzeb materiałowych wojsk w zakresie wszelkiego rodzaju środków materiałowych odbywa się na bazie zapasów stale utrzymywanych w poszczególnych szczeblach organizacyjnych. Część potrzeb materiałowych może być pokrywana z środków uzyskanych drogą eksploatacji zasobów miejscowych lub zdobyczy wojennej.

Zabezpieczenie materiałowe rozpatrywanych szczebli organizacyjnych charakteryzuje się następującymi cechami i właściwościami. Jest ono realizowane przez wszystkie szczeble dowodzenia na zasadzie "kto stawia zadanie, ten zabezpiecza jego wykonanie". Zabezpieczenie materiałowe na wszystkich szczeblach realizują służby fachowe, każda w swoim zakresie.

Dowóz środków zaopatrzenia organizują i realizują szczeble nadrzędne w zasadzie własnymi siłami i środkami, wykorzystując w dogodnych sytuacjach transport podległych szczebli.

Zabezpieczenie materiałowe jest zasadniczą i pierwszoplanową funkcją zabezpieczenia tyłowego.

Treść zabezpieczenia technicznego stanowi kompleksowo ujmowany całokształt przedsięwzięć z zakresu obsługi technicznej, ewakuacji i remontu, mających na celu stałe utrzymanie gotowości bojowej sprzętu, zapewniającej jego niezawodne użycie zgodnie z przeznaczeniem.

W miarę początkowo ilościowego, a następnie jakościowego rozwoju techniki bojowej zwiększa się rola i znaczenie zabezpieczenia technicznego, które stało się obecnie jednym z ważniejszych czynników zapewnienia wysokiej gotowości i zdolności bojowej wojsk.

Naczelnym zadaniem służby zdrowia w operacji zaczepnej jest sprawne organizowanie i realizowanie przedsięwzięć związanych z zapewnieniem wysokiego stanu

zdrowotnego żołnierzy, udzielania pomocy medycznej porażonym i chorym oraz przywrócenia im zdolności do walki.

W przyszłej wojnie, prowadzonej z użyciem BMR, straty sanitarne będą znacznie większe aniżeli w wojnach ubiegłych, przy czym charakter tych strat będzie bardzo różnorodny. Nowe warunki pola walki będą wymagały nowych sposobów udzielania pomocy medycznej, ewakuacji i leczenia porażonych, jak również spowodują konieczność stosowania nowych sposobów przy prowadzeniu zabiegów przeciwepidemicznych i sanitarno-higienicznych.

Zabezpieczenie komunikacyjne stanowi całokształt przedsięwzięć umożliwiających celowe i kompleksowe wykorzystanie wszelkich dostępnych środków transportu, zapewnienie stałej sprawności technicznej sieci komunikacyjnej oraz stałą kontrolę i dyspozycję na drogach dowozu i ewakuacji.

Zabezpieczenie komunikacyjne jest nowym pojęciem zabezpieczenia tyłowego i stanowi rezultat nasycenia jednostek tyłowych dużą ilością środków transportu samochodowego, a w związku z tym koniecznością stałego panowania nad ruchem tych środków na drogach dowozu i ewakuacji.

Pomyślne wykonanie tych zadań przez tyły armii osiągnąć można przede wszystkim przez ciągłe i elastyczne dowodzenie /kierowanie/ nimi, należyte i wszechstronne przygotowanie tyłów do wykonania zadań we współczesnych i przyszłych warunkach pola walki, prawidłowe i terminowe rozwijanie i przesuwanie jednostek tyłowych oraz przez zapewnienie żywotności tyłów w warunkach stosowania broni klasycznej i BMR.

B. Skład i struktura organizacyjna tyłów szczebli: armia, dywizja, pułk.

W skład tyłów wojsk lądowych wchodzi różnego rodzaju związki, oddziały i pododdziały tyłowe. Rodzaj i ilość tych jednostek zależy od wielu czynników, a między innymi od składu bojowego armii, dywizji i pułku, ich roli i miejsca w operacji /walce/, charakteru operacji /walki/, rodzaju zadań wykonywanych przez armię, dywizję i pułk oraz od właściwości konkretnego obszaru działań wojennych.

W okresie pokoju istnieją w stanie rozwiniętym jedynie tyły dywizji i pułku a tylko ^{częściowo} armii /APTBR/. Tyły ^{tworzone} szczebla armii w większości są w okresie zagrożenia i początkowym okresie wojny drogą mobilizacji i formowania nowych jednostek oraz przeformowywania jednostek istniejących w formie szczełkowej /zawiązków/ w czasie pokoju.

Ze względu na charakter i przeznaczenie, jednostki tyłowe występujące na szczeblach armia - pułk można ująć w następujące grupy:

- techniczne jednostki rakietowe;
- jednostki zaopatrzeniowe;
- jednostki komunikacyjne;
- jednostki ewakuacyjno-remontowe;
- jednostki zabezpieczenia medycznego;
- jednostki produkcyjno-usługowe;
- jednostki zabezpieczenia i obsługi tyłów.

Na szczeblu armii, dywizji i pułku występują następujące jednostki tyłowe /schematy nr 1-3/:

a/ w grupie technicznych jednostek rakietowych:

- w armii - armijna polowa techniczna baza rakietowa /APTBR/.

Jednostka ta podlega szefowi służby uzbrojenia i elektroniki armii i przeznaczona jest do przyjmowania i utrzymywania zapasu rakiet i głowic, zespalandia i dostarczania rakiet do wojsk oraz do technicznej obsługi, dokonywania remontu i ewakuacji uszkodzonych rakiet i sprzętu rakietowego;

- dywizja i pułk nie dysponuje tego typu jednostkami;

b/ w grupie jednostek zaopatrzeniowych:

- w armii - ruchoma baza armii /RBA/.

Baza ta przeznaczona jest do przyjmowania, przechowywania, ochrony i wydawania środków zaopatrzenia, a także do przyjmowania, segregacji i wysyłania do odpowiednich warsztatów remontowych lub zakładów produkcyjnych sprzętu i materiałów ewakuowanych z wojsk. Baza podlega kwatermistrzowi armii. W skład RBA wchodzi: szefostwo bazy, składy polowe i jednostki obsługi.

RBA może wydzielić jeden oddział, który przeznaczony jest do kierowania częścią sił i środków bazy, wydzielonych do zabezpieczenia materiałowego ZT na samodzielnym kierunku armii lub zgrupowania wojsk działających na wydzielającym się kierunku. W ramach RBA występują następujące składy polowe: uzbrojenia, amunicji, mps, żywności, umundurowania, materiałów i sprzętu pancernego, inżynieryjnego, łączności, samochodowego, chemicznego, sanitarnego, kulturalno-oświatowego i innych materiałów.

Polowe składy armii / po jednym każdej specjalności / podlegają:

- pod względem rozmieszczenia, przesuwania, obrony i ochrony oraz służby garnizonowej i prac przeładunkowych szefowi RBA;
- pod względem fachowym - odpowiednim szefom służb armii, którzy dysponują typowymi dla nich środkami zaopatrzenia.

Do jednostek obsługi RBA należą: kompania obsługi, kompania łączności oraz kompania inżynieryjnego zabezpieczenia tyłów. Jednostki te podlegają bezpośrednio szefowi bazy przeznaczone są do prac przeładunkowych, obrony i ochrony, pełnienia służby garnizonowej, organizacji łączności wewnątrz bazy, przygotowania i utrzymania dróg oraz regulacji ^{ruchu} w rejonie rozmieszczenia RBA;

- w dywizji - dywizyjny punkt zaopatrzenia /DPZ/ zorganizowany na bazie batalionu zaopatrzenia dywizji.

DPZ przeznaczony jest do przyjmowania, utrzymywania w odpowiedniej wysokości oraz wydawania środków materiałowych. Punkt ten, jako organ zaopatrywania, podlega kwatermistrzowi dywizji. W ramach DPZ organizowane są składy: amunicji, mps, żywności, umundurowania oraz techniczny. Zapasy środków materiałowych tych składów przewożone są transportem odpowiednich pododdziałów batalionu zaopatrzenia;

- w pułku - pułkowy punkt gospodarczy /PPG/ zorganizowany na bazie kompanii zaopatrzenia pułku.

PPG spełnia w ramach pułku funkcję podobną do DPZ. Podlega on kwatermistrzowi pułku.

c/ W grupie jednostek komunikacyjnych:

- w armii - jednostki drogowo-mostowe i jednostki transportowe. Do grupy jednostek drogowo-mostowych zalicza się występujący na szczeblu armii batalion eksploatacyjno-drogowy /bed/, zaś do jednostek transportowych: bataliony samochodowo-transportowe /bstr/ i batalion dowozu mps /bdmps/.

Jednostki komunikacyjne armii podlegają kwatermistrzowi armii poprzez szefa komunikacji wojskowej:

- w dywizji - batalion zaopatrzenia /bzaop/, który przeznaczony jest do rozwijania dywizyjnych ruchomych składów materiałowych oraz dowozu środków materiałowych do oddziałów.

Dowódca bzaop. odpowiedzialny jest za całość przechowywanych środków materiałowych na transporcie batalionu oraz terminowe dostarczanie ich do oddziałów zgodnie z planem dowozu. Batalion zaopatrzenia podlega bezpośrednio kwatermistrzowi dywizji;

- w pułku - kompania zaopatrzenia /kzaop/, której zadaniem jest rozwijanie pułkowego punktu gospodarczego, a w ramach niego składów: amunicyjnego, MPS, żywnościowego i technicznego. Pozostałe funkcje i zadania - jak w batalionie zaopatrzenia w dywizji.

d/ W grupie jednostek ewakuacyjno-remontowych:

- w armii - do jednostek ewakuacyjno-remontowych zalicza się: armijne bataliony ewakuacyjno-remontowe /aber/ oraz samodzielne kompanie remontu sprzętu łączności, chemicznego i radiolokacyjnego /krsł, krsch, krsrlok/. Jednostki te podległe w pionie służb technicznych przeznaczone są do realizacji zadań wynikających ze strat w sprzęcie i materiałach technicznych armii;
- w dywizji - batalion remontowy /brem/ podległy zastępcy dowódcy do spraw technicznych, przeznaczony jest do realizacji przedsięwzięć związanych z zabezpieczeniem technicznym wszystkiego sprzętu technicznego dywizji;
- w pułku - kompania remontowa /krem/ podległa zastępcy dowódcy do spraw technicznych realizuje zadania jak w brem, jednak na skali pułku.

e/ W grupie jednostek zabezpieczenia medycznego:

- w armii - w skład tych jednostek wchodzi jednostki leczniczo-ewakuacyjne, sanitarno-przeciwepidemiczne, weterynaryjne oraz pomocnicze jednostki medyczne. Do jednostek leczniczo-ewakuacyjnych należą: medyczne bataliony wzmocnienia /mbw/, oddziały wzmocnienia segregacji /OWS/, kompania hospitalizacji /kh/, kompania samochodów sanitarnych /kss/. Medyczne bataliony wzmocnienia przeznaczone są do rozwijania punktów medycznych typu dywizyjnego, do ewakuacji porażonych z pola walki i udzielania im specjalistycznej pomocy medycznej. Wykorzystywane są one do wzmocniania związków taktycznych.
- Oddział wzmocnienia segregacji przeznaczony jest do wzmocnienia batalionów medycznych dywizji i mbw armii. Kompania hospitalizacji przeznaczona jest do pielęgnacji i leczenia porażonych, których stan nie pozwala w danym momencie na ewakuację.
- Kompania samochodów sanitarnych służy do ewakuowania porażonych ze związków taktycznych do baz szpitalnych frontu. Jednostką sanitarno-przeciwepidemiczną jest batalion przeciwepidemiczny /bpepid/, którego zadaniem jest organizowanie i realizacja przedsięwzięć sanitarno-przeciwepidemicznych na obszarze działania armii.
- Na szczeblu armii występuje ruchoma grupa weterynaryjna /RGWet/ przeznaczona do organizacji i prowadzenia przedsięwzięć przeciwepidemicznych.
- Do pomocniczych jednostek medycznych w armii należy stacja krwiodawstwa II kategorii.
- w dywizji - batalion medyczny /bm/ przeznaczony jest do realizacji całokształtu przedsięwzięć związanych z udzielaniem pomocy medycznej porażonym i chorym, ewakuacją ich z pola walki, wykonaniem czynności sanitarno-higienicznych i przeciwepidemicznych. Do zasadniczych zadań bm należy rozwijanie w czasie walki dywizyjnego punktu medycznego /DPM/, ewakuacja porażonych z pola walki oraz udzielanie im kwalifikowanej pomocy lekarskiej;

- w pułku - kompania medyczna /km/, do zadań której należy rozwijanie pułkowego punktu medycznego /PPM/, ewakuacja porażonych z poddziałów i udzielanie im pomocy lekarskiej.

Jednostki grupy zabezpieczenia medycznego szczebli armia - pułk podległe są szefom służby zdrowia /starszemu lekarzowi/ pod względem organizacyjnym i fachowego działania.

f/W grupie jednostek produkcyjno-usługowych:

- w armii - do tej grupy jednostek należą: polowe piekarnie, pralnie i łaźnie.

Wymienione jednostki mają następujące przeznaczenie:

- polowe piekarnie - do wypieku chleba dla jednostek nie posiadających własnych etatowych piekarń;
- polowe pralnie - do prania i naprawy bielizny, a polowe łaźnie - do kąpieli ludzi oraz dezynfekcji bielizny i umundurowania. Łaźnie i pralnie obsługują związki taktyczne i oddziały armii.

W skład jednostek usługowych armii wchodzi również: jednostki WCH, przeznaczone do dostaw i sprzedaży artykułów codziennego i osobistego użytku oraz jednostki Narodowego Banku Polskiego;

- w dywizji - występująca łaźnia polowa i piekarnia polowa wchodzi w organizacyjny skład batalionu zaopatrzenia i realizuje zadanie podobne jak na szczeblu armii;
- w pułku - nie występują jednostki typu produkcyjno-usługowego.

g/ W grupie jednostek obsługi i zabezpieczenia tyłów:

- w armii - w skład tych jednostek wchodzi: batalion zabezpieczenia KSD /bzab KSD/, kompania łączności KSD /kł KSD/, kompania obsługi RBA/ko RBA/, kompania łączności RBA /kł RBA/, kompania inżynierskiego zabezpieczenia tyłów /kizt/.

Batalion zabezpieczenia KSD przeznaczony jest do zabezpieczenia życia i działalności KSD armii, a w szczególności do przewozu ludzi i sprzętu, zabezpieczenia przesuwania i rozwijania oraz ochrony i obrony KSD, jak również do zabezpieczenia potrzeb gospodarczych i bytowych stanu osobowego KSD. Batalion ten podlega szefowi sztabu kwatermistrzostwa armii.

Kompania łączności KSD zapewnia łączność radiową, radiolinio-
wą i przewodową. Podlega również szefowi sztabu kwatermistrzo-
stwa armii.

Kompania obsługi RBA wchodzi w skład ruchomej bazy armii i
realizuje zadania ochrony i obrony jednostek wchodzących w
skład bazy, przygotowuje i utrzymuje drogi oraz zabezpiecza
regulację ruchu w rejonie rozmieszczenia bazy. Kompania ta
zapewnia również obsługę i zaopatrywanie szefostwa RBA oraz
jednostkom w rejonie rozmieszczenia bazy, nie posiadającym
aparatu gospodarczego.

Kompania inżynierskiego zabezpieczenia tyłów wykonuje spe-
cjalistyczne prace inżynierskie związane z ochroną ludzi,
sprzętu i materiałów w rejonie rozmieszczenia RBA;

- w dywizji - pluton łączności KSD /plł KSD/.

Pozostałe zadania obsługi KSD wykonują pododdziały bzaop
dywizji /KSD dywizji rozmieszczone się w rejonie rozwinięcia
batalionu/.

- w pułku - drużyna łączności wydzielana z kompanii łączności
pułku w zakresie nawiązania oraz utrzymania łączności między
KSD i pododdziałami, jak również SD. W zakresie pozostałych
zadaniach obsługi tyłów wykorzystuje się pododdziały kompanii
zaopatrzenia.

2. Zasady organizacji tyłów wojsk lądowych szczebli armii, dywizji, pułk w działaniach zaczepnych

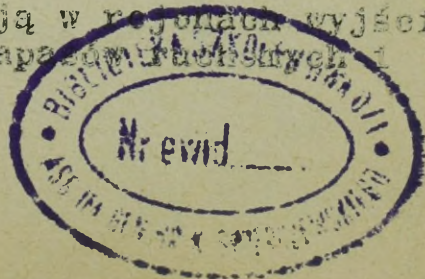
Organizacja tyłów - jest to kompleks czynności mających
na celu właściwie przygotowanie, rozmieszczenie, przemieszczenie,
wybór dróg dowozu i ewakuacji oraz ochronę i obronę tyłów
w operacji /walce/.

A. Przygotowanie tyłów

Przygotowanie tyłów szczebli: armia, dywizja, pułk do
działań zaczepnych odbywa się równocześnie z przygotowaniem
wojsk.

Przygotowanie tyłów obejmuje: uzupełnienie w związkach, oddzia-
łach i pododdziałach tyłowych stanów osobowych i wyposażenia,
polityczne, taktyczne i specjalistyczne szkolenie stanu oso-
bowego oraz zapewnienie warunków zabezpieczających żywotność,
manewrowość i ciągłość pracy tyłów.

Tyły wymienionych szczebli uzupełniają w rejonach wyjścio-
wych środki materiałowe do pełnych norm zapasów.

jeżeli jest to konieczne gromadzą doraźne zapasy /szczególnie paliwo/ przewidywano do zużycia do momentu wejścia do walki.

W ramach przygotowania tyłów do działań zaczepnych realizuje się zamierzenia zabezpieczenia technicznego i medycznego /ewakuacja porażonych oraz uszkodzonego sprzętu technicznego/. Wszystkie zamierzenia przygotowawcze powinny być zakończone do nakazanego przez dowódcę odpowiedniego szczebla czasu osiągnięcia przez armię, dywizję lub pułk gotowości bojowej.

B. Rozmieszczenie i przesuwanie tyłów

a/ Na szczeblu armii /schemat nr 4/:

Armia w operacji zaczepnej nie otrzymuje strefy tyłów. Jednostkom tyłowym armii wyznacza się w pasie działania armii rejon rozmieszczenia z uwzględnieniem zasady, że zadaniem tyłów jest zaopatrywanie i obsługa w pierwszej kolejności wojsk pierwszego rzutu, na głównym kierunku działania.

Armijna polowa techniczna baza raketowa w położeniu wyjściowym rozwija się w odległości 20-30 km do rejonu rozmieszczenia ABROT. Oprócz rejonu zasadniczego, w odległości 15-20 km od niego, przygotowuje się rejon zapasowy. Powierzchnia rejonu rozmieszczenia APTBR może wynosić około 25-40 km².

Ruchomą bazę armii rozmieszcza się w pobliżu armijnych dróg samochodowych w odległości 40-60 km od rubieży styczności wojsk, w gotowości do przemieszczenia w ślad za nacierającymi związkami taktycznymi. RBA może się rozmieszczać w jednym rejonie lub też w dwóch zgrupowaniach na kierunkach działania wojsk. Jeżeli RBA rozmieszczona jest w jednym rejonie, to jej podstawowe jednostki należy grupować w kilka kolumn marszowych. Rejon rozmieszczenia RBA powinien zapewnić intensywny ruch transportu samochodowego /800-2000 samochodów dziennie/, dogodne warunki formowania i wyciągania kolumn, odpowiednie warunki składowania środków materiałowych, dogodne rozśrodkowanie składów i warunki do ochrony oraz obrony.

Powierzchnia rejonu rozmieszczenia RBA / w pełnym ukompletowaniu/ może wynosić do 120 km².

W rejonie RBA, oprócz składów i jednostek obsługi, z reguły rozmieszczają się jednostki samochodowo-transportowe, baza poczty polowej, piekarnia polowa i niektóre jednostki usługowe.

Odwód medyczny armii utworzony z jednostek zabezpieczenia medycznego, niezaangażowanych do wsparcia związków taktycznych rozmieszcza się zwykle w pobliżu KSD armii, a więc w odległości 35-40 km od linii frontu.

Punkty zbiórki uszkodzonego sprzętu /PZUS/ armii, a w ich rejonach środki ewakuacyjno-remontowe, rozmieszcza się na zasadniczych kierunkach działania wojsk, w odległości 40-60 km od linii styczności wojsk.

Przemieszczanie armijnych jednostek tyłowych w toku operacji powinno być podporządkowane głównemu zadaniu - nieprzerwanemu procesowi zaopatrywania i obsługi wojsk, przy najbardziej efektywnym wykorzystaniu posiadanych sił i środków.

Przemieszczenie tyłów armii uwarunkowane jest tempem natarcia wojsk, kierunkami działania i zadaniami związków taktycznych, możliwością wykorzystania dróg oraz oddziaływaniem nieprzyjaciela.

Przemieszczenie zasadniczych sił i środków tyłów armijnych powinno być skoordynowane z zaopatrzeniem i obsługą wojsk armii, nacierających na głównym kierunku. Przed przegrupowaniem tyłów armii należy przeprowadzić rekonesans i w miarę możliwości przygotować nowe rejony rozmieszczenia, określić marszruty, porządek i czas przegrupowania oraz inne, niezbędne przedsięwzięcia w zakresie zabezpieczenia przegrupowania.

APTBR przegrupowuje się w toku operacji w zależności od przemieszczania się jednostek wojsk rakietowych, przy czym przesunięcia te nie mogą wpływać ujemnie na ciągłość przygotowania i dowozu rakiet. Przegrupowanie APTBR wymaga znacznej ilości czasu, a mianowicie: zwinięcia 1-1,5 godz., rozwinięcia w nowym rejonie 3-4 godz., przemarsz na odległość 80 km 4-5 godzin. Wynika z tego, że na każde przesunięcie traci się nieproduktywnie około 9 godzin czasu.

W związku z tym wskazane jest przegrupowywać APTBR nie częściej jak raz na dobę. Przemieszczanie bazy dokonuje się zwykle całością sił.

W toku operacji RBA przemieszcza się z zasady za głównymi siłami armii, przy czym nie powinna ona opierać się od tyłów pierwszorzutowych związków taktycznych dalej jak na odległość

80- 100 km tj. na pół średniego dziennego przebiegu armijnego transportu samochodowego.

Celem stworzenia dogodnych warunków zaopatrywania wojsk działających na kierunkach, zachowania zapasów w wypadku uderzeń przeciwnika oraz sprawnego kierowania RBA, wskazane jest przegrupowywać ją po dwóch marszrutach. Dla ułatwienia dowodzenia i mniejszej wrażliwości na uderzenia przeciwnika, każdą kolumnę marszową RBA należy podzielić na kolumny pododdziałów /składow/, odpowiadających średnio równowartości kompanii transportowej.

Odległość między tymi kolumnami kształtuje się w granicach 0,5 do 1 km.

Rozwijanie i przemieszczanie pozostałych elementów ugrupowania tyłów operacyjnych realizowane jest stosownie do konkretnej sytuacji i przyjętej na operację zaczepną organizacji drogowego, technicznego i medycznego zabezpieczenia.

b/Na szczeblu dywizji /schemat nr 5/

W dywizji nacierającej w pierwszym rzucie armii tyły ugrupowują się w dwa rzuty i rozmieszczają na wolnych przestrzeniach terenu pomiędzy elementami ugrupowania bojowego lub za ugrupowaniem drugiego rzutu bojowego dywizji.

W skład pierwszego rzutu tyłów dywizji wchodzi: batalion medyczny /przydzielony mbw/, część lub całość batalionu remontowego oraz w zależności od sytuacji - część transportu samochodowego z określoną ilością zapasów amunicji i paliwa wydzielonego z batalionu zaopatrzenia.

W położeniu wyjściowym do natarcia pierwszy rzut tyłów dywizji rozmieszcza się między pierwszym, a drugim rzutem ugrupowania bojowego dywizji, tj. w odległości około 15 km od rubieży styczności wojsk¹ w rejonie położonym na kierunku głównego uderzenia dywizji.

W skład drugiego rzutu tyłów dywizji wchodzi: batalion zaopatrzenia /bez transportu i zapasów wydzielonych do pierwszego rzutu tyłów dywizji/, całość lub część batalionu remontowego, KSD, a niekiedy również trzymany w odwodzie batalion medyczny /medyczny-batalion wzmocnienia/. Drugi rzut tyłów rozmieszcza się z zasady w jednym rejonie i na rubieży rejonów ześrodkowania pułku drugiego rzutu bojowego

dywizji lub w rejonie znajdującym się bezpośrednio za nim. Odległość drugiego rzutu tyłów dywizji od linii frontu nie powinna przekraczać 30 km.

Tyły dywizji drugiego rzutu armii rozmieszcza się w granicach rejonu ześrodkowania dywizji / w rejonie wyznaczonym przez dowódcę dywizji/.

Ograniczony czas na rozwijanie i zwijanie tyłów dywizji powoduje konieczność rozmieszczania ich systemy kierunkowo-przestrzennym /rozmieszczanie kolumn wzdłuż dróg bez zmiany ugrupowania marszowego/. Oddziały i pododdziały zajmujące określony rejon rozmieszcza się w sposób rozbrodkowany w kilku rodzajowych grupach w odległości 2-4 km od siebie.

Częstotliwość przesuwania tyłów dywizji w toku natarcia zależy głównie od rozwoju sytuacji na polu walki i od tempa natarcia, a kierunek przesunięcia powinien być zawsze zgodny z głównym kierunkiem uderzenia.

Batalion medyczny lub medyczny batalion wzmocnienia może przesuwać się raz w czasie doby natarcia z tym, że po zaangażowaniu któregoś z batalionów do pracy każdy z nich rozwija w wyznaczonym rejonie tylko jeden raz DPM. Natomiast pododdziały remontowe z batalionu remontowego wykonujące pracę w ramach PZUS mogą rozwijać się 2-3 razy w ciągu dnia walki.

Batalion zaopatrzenia /drugi rzut tyłów/ przesuwa się z zasady dwukolumnami za drugim rzutem bojowym dywizji i w zależności od sytuacji bojowej i tylowej zatrzymuje się na krótko /2-3 godziny/ na drogach w ugrupowaniu marszowym. Pod koniec dnia walki rozwija się do pracy w rejonie rozmieszczenia odległym o około 20-30 km od rubieży zajętej przez czołowe pododdziały dywizji /zadania dnia/. Wraz z drugim rzutem tyłów dywizji następuje przegrupowanie KSD dywizji.

c/Na szczeblu pułku /schemat nr 6/

Przed rozpoczęciem natarcia z rejonów wyjściowych pododdziały tylowe pułku rozmieszczają się w rejonie wyznaczonym przez dowódcę pułku w ramach rejonu przeznaczanego dla oddziału. Najczęściej pododdziały tylowe pułku rozmieszczają się razem w pobliżu siebie, rozwijając się w miarę potrzeb całkowicie lub częściowo. Na rozmieszczenie pododdziałów tyłowych pułku potrzeba w rejonie ześrodkowania około 10 km².

Z chwilą wejścia pułku do walki jego pododdziały tyłowe przesuwają się w ugrupowaniu w dwa rzuty / rzuty jak w dywizji / po wybranej drodze dowozu i ewakuacji, zatrzymując się po drodze w miarę potrzeb i zaistniałej sytuacji. Przy rozwijaniu poszczególnych rzutów uwzględnia się odległość od rubieży starcia dla pierwszego rzutu 5-8 km, ^{dla} rzutu drugiego 12-15 km. Rozwijanie tyłów pułku do pracy następuje w zasadzie przy drodze dowozu i ewakuacji w miejscu ułatwiającym dojazd do pododdziałów bojowych.

Pododdziały tyłowe wchodzące w skład pierwszego rzutu / kompania medyczna, kompania remontowa / należy rozmieszczać podczas natarcia w pobliżu siebie, w rejonie ~~ach~~ ugrupowania większej ilości uszkodzonego sprzętu technicznego lub zgromadzenia porażonych.

W czasie natarcia kompania medyczna pułku przemieszcza się i rozwija PPM 2-4 razy na dobę z takim wyliczeniem, aby długość ogniowa ewakuacji nie przekraczała 15-20 km, a pomoc lekarska mogła być udzielona porażonemu przed upływem 4 godzin od chwili rażenia.

Kompania remontowa pułku częścią sił i środków rozwija PZUS w miejscu zgromadzenia największych ilości uszkodzonej techniki bojowej, zaś pozostała część jej wykonuje zadania bezpośrednio w pododdziałach pułku. Nowy PZUS organizuje się w natarciu gdy odległość między dotychczasowym punktem a walczącymi pododdziałami wzrośnie do 15 km, utrudniając prowadzenie ewakuacji sprzętu.

Uwzględniając powyższe, czas pracy kompanii medycznej i remontowej w jednym rejonie może wynosić 2-3 godziny.

Kompania zaopatrzenia, przesuując się za nacierającymi wojskami, rozwija 2-3 razy na dobę punkty zaopatrywania. Rozwinięcie punktów zaopatrywania może być częściowe /przyjęcie lub wysłanie niektórych środków materiałowych / lub całkowite /organizowanie zaopatrzenia we wszystkie środki materiałowe/. Drugi rzut tyłów pułku nie może się oderwać od zaopatrywanych pododdziałów na odległość większą jak 15-20 km. Uwzględniając powyższe, drugi rzut tyłów pułku może wykonywać w natarciu zadania w jednym rejonie 3-4 godziny. Na rozmieszczenie drugiego rzutu ^{tyłów} pułku w natarciu potrzebny jest rejon wielkości około 3-4 km².

C. Ochrona i obrona tyłów

Ochrona i obrona tyłów armii, dywizji i pułku w operacji zaczepnej, zwłaszcza w początkowym okresie wojny, posiada wyjątkowo ważne znaczenie. Zagrożenie ze strony przeciwnika, który będzie dążył do dezorganizacji pracy tyłów wszystkimi środkami i sposobami, przy skomplikowanych sytuacjach operacyjnych i bojowych będzie utrudniało realizację przedsięwzięć z okresu ochrony i obrony tyłów.

Obrona i ochrona tyłów ma na celu zmniejszenie skutków uderzeń wykonywanych bronią masowego rażenia oraz lotnictwem nieprzyjaciela, a także odparcie ataku nieprzyjaciela naziemnego i powietrznego. Pierwszy cel osiąga się organizując obronę bierną / maskowanie, rozśrodkowywanie, wykorzystywanie ukryć ziemnych/, natomiast drugi poprzez bezpośrednią walkę z nieprzyjacielem.

W trakcie prowadzenia operacji /walki/ mogą zaistnieć w tej dziedzinie dodatkowe trudności spowodowane wysokim tempem natarcia wojsk, występowaniem znacznych luk między związkami taktycznymi, oddziałami i pododdziałami, działaniem na obszarze niedawno zdobytym, obecnością na tyłach własnych wojsk pododdziałów, oddziałów i grup dywersyjno-rozpoznawczych przeciwnika.

Obronę i ochronę tyłów przed skutkami uderzeń BMR organizuje się według zasad obowiązujących w wojskach operacyjnych. Podstawowe przedsięwzięcia w tym zakresie polegają na: rozpoznaniu skażeń i zakażeń, terminowym powiadamianiu i alarmowaniu tyłów o zagrożeniu, rozśrodkowaniu oraz maskowaniu i rozmieszczeniu z dala od obiektów mogących stanowić cel uderzeń dla broni masowego rażenia nieprzyjaciela, na wykorzystaniu naturalnych i sztucznych ukryć terenowych oraz indywidualnych środków ochrony, kontroli i ewidencji stopnia napromieniowania /skażenia/ żołnierzy, sprzętu, techniki bojowej i zaopatrzenia, a także na sprawnej likwidacji skutków tych uderzeń.

W związku z tym szczególną uwagę należy zwrócić na rozśrodkowanie elementów tyłowych, ich maskowanie oraz wykorzystanie istniejących ukryć i ochronnych właściwości

terenu. Jednostki tyłowe należy w miarę możliwości rozmieszczać wzdłuż dróg, z dala od rejonów ześrodkowania wojsk, dużych miejscowości, węzłów drogowych, dużych mostów i innych prawdopodobnych obiektów uderzeń jądrowych. Przy rozmieszczeniu tyłów uwzględnia się także prawdopodobne kierunki tworzenia się stref skażeń po naziemnych wybuchach jądrowych.

Organizując obronę i ochronę tyłów należy również przewidzieć realizację przedsięwzięć przeciwpożarowych. Chodzi tu zarówno o przestrzeganie zasad bezpieczeństwa pożarowego oraz przepisów o obchodzeniu się z ogniem w rejonie rozmieszczenia, zwłaszcza w punktach /składach/ zaopatrywania MPS, jak również o przedsięwzięcia zmniejszające skutki użycia przez nieprzyjaciela środków zapalających i broni jądrowej.

Możliwość stosowania przez przeciwnika środków zapalających zmusza do rozmieszczania tyłów w rejonach mniej wrażliwych na zapalenie. Nie należy rozmieszczać jednostek tyłowych wszystkich szczebli w głębi dużych masywów leśnych i to szczególnie w okresie suszy.

Maskowanie rozmieszczenia i pracy tyłów osiąga się przez wykorzystywanie właściwości terenu oraz warunków atmosferycznych, a także stosowanie sztucznych środków maskowniczych, przestrzeganie zasad zaciemnienia w nocy i zachowanie tajemnicy wojskowej.

Obronę przed przeciwnikiem naziemnym organizuje się siłami i środkami jednostek tyłowych drogą wystawiania odpowiedniej ilości posterunków i patroli oraz utrzymywania stałej gotowości do odparcia ataku przeciwnika. W wypadku ^{on/}większych zagrożeń decyzją dowódcy odpowiedniego szczebla przydziela się do ochrony tyłów pododdziały bojowe.

W odparciu ataku nieprzyjaciela naziemnego lub powietrznego na oddziały /pododdziały/ tyłowe biorą udział ich własne siły i środki oraz przydzielone do ochrony tyłów pododdziały bojowe, a także żołnierze dysponujący uzbrojeniem remontowym w tyłach, korzystając z osłony przeciwlotniczej i naziemnej oddziałów bojowych rozmieszczonych w pobliżu.

Każdy rozmieszczony oddzielnie pododdział tyłowy organizuje obronę okrężną, skupiając główny wysiłek na kierunku najbardziej zagrożonym.

Ochronę oddziałów /pododdziałów/ tyłowych organizuje się tworząc posterunki i patrole z żołnierzy aktualnie nie wykorzystywanych do zaopatrywania i obsługi wojsk oraz z przydzielonych tyłom pododdziałów bojowych i patroli chemicznych.

Szczególnie ważnym zadaniem jest zapewnienie skutecznej obrony i ochrony dróg samochodowych /dowozu i ewakuacji/, specjalnie zaś w okresie ruchu transportów z zaopatrzeniem i ewakuacyjnymi. W tym celu na zagrożonych odcinkach dróg wystawia się posterunki, organizuje patrolowanie dróg, wzmacnia się ochronę transportów metodą konwojowania oraz zabrania się przejazdu pojedynczych pojazdów. Dla wzmocnienia obrony i ochrony kolumn samochodowych, w skład ich mogą być włączone czołgi i transportery opancerzone kierowane do wojsk po przeprowadzeniu remontu / przydzielone tyłom na wzmocnienie ochrony/.

3. Zabezpieczenie komunikacyjne /drogowe/ tyłów w działaniach zaczepnych

A. W armii - wysokie tempo natarcia wojsk i częste przegrupowanie tyłów armijnych i dywizyjnych powodują szybkie i znaczne wydłużanie się dróg samochodowych. Wynikiem takiego stanu rzeczy są krótkie terminy przygotowania i wykorzystywania armijnych dróg samochodowych /ADS/ oraz trudne warunki utrzymania ich w należytym stanie.

Armijne jednostki eksploatacji dróg zapewniają utrzymanie w przejezdnym stanie dróg do RBA i APTBR, do tyłów dywizji i stanowisk startowych armijnych jednostek rakietowych. W toku operacji zaczepnej zasadniczym zadaniem armijnych^{ch} jednostek drogowych jest rozpoznanie i szybkie przygotowanie dróg, niezbędnych do przemieszczenia RBA i APTBR oraz zabezpieczenie ruchu transportu samochodowego wykonującego dowóz i ewakuację.

Dla przegrupowania RBA zwykle potrzebne są dwie marszruty, którymi przemieszczać się będzie również APTBR i inne jednostki tyłowe. Marszruty te wykorzystywane są zazwyczaj jako drogi dowozu i ewakuacji na głównym kierunku armii.

W miarę przemieszczania się RBA, pozostające z tyłu odcinki ADS /wszystkie lub niektóre/ przyjmowane są do obsługi przez jednostki drogowe frontu.

Dla zabezpieczenia dowozu od rejonu rozmieszczenia RBA do tyłów dywizji działających na oddzielnych kierunkach, w oderwaniu od zasadniczego zgrupowania armii, wyznaczane są pomocnicze armijne drogi samochodowe.

Do związków taktycznych, które pozostają z tyłu za RBA /ZT drugorzutowe i odwodowe oraz likwidujące okrążone zgrupowania przeciwnika/, zwykle przygotowuje się dojazdy od frontowych dróg samochodowych. Dla dokonania manewru materialowego i umożliwienia dojazdu transportu zaopatrzeniowego i ewakuacyjnego do związków taktycznych pierwszego rzutu przygotowuje się armijną rokadę zaopatrzeniową, przebiegającą na wysokości rozmieszczenia DPZ.

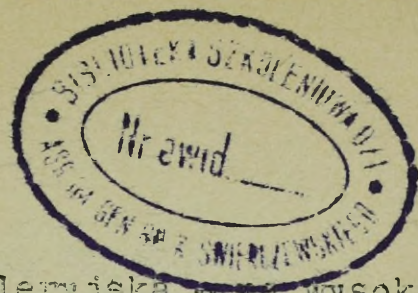
Odbudowa dużych mostów w pasie armii wykonywana jest siłami frontu. Do tego czasu do dowozu i ewakuacji oraz przesunięć tyłów armii wykorzystuje się przeprawy przygotowane przez wojska inżynieryjne armii i ZT.

Przygotowanie i utrzymanie dróg w rejonie rozmieszczenia RBA realizuje się siłami i środkami jej jednostek obsługi.

B. W dywizji - dla realizacji ~~czynn~~ dowozu i ewakuacji oraz w celu stworzenia dogodnych warunków przesunięcia oddziałów i pododdziałów tyłowych w pasie natarcia dywizji wyznacza się dywizyjne drogi dowozu i ewakuacji. Drogi te ustala kwatermistrz dywizji, a akceptuje dowódca. W ustaleniu i wyborze dróg bierze udział szef saperów dywizji.

Na każdy pułk pierwszego rzutu bojowego dywizji wyznacza się jedną dywizyjną drogę dowozu i ewakuacji, a więc w pasie natarcia dywizji ^{nie} mniej niż dwie drogi obsługiwane przez pododdziały batalionu saperów dywizji.

Poza dywizyjnymi drogami dowozu i ewakuacji /dofrontowymi/ wyznacza się dla zapewnienia manewru transportu zaopatrzeniowego rokadę przebiegającą na rubieży rozmieszczenia drugich rzutów tyłów pułków pierwszego rzutu bojowego dywizji. Rokady wyznacza się również po jednej i drugiej stronie przeszkód wolnych, a rokadę manewrową dla oddziałów

artylerii i transportu z amunicją artyleryjską - na wysokości stanowisk ogniowych artylerii dywizyjnej.

W pasie natarcia dywizji dla tyłów wyznacza się również 1-2 zapasowe dywizyjne drogi dowozu i ewakuacji.

Przygotowanie i utrzymanie dróg wewnątrz rejonów rozmieszczenia tyłów dywizji przeprowadza się własnymi siłami i środkami oddziałów i pododdziałów tyłowych.

C. W pułku - dla pułków nacierających w pierwszym rzucie dywizji należy utrzymywać jedną drogę dowozu i ewakuacji, z której będą korzystał również oddziały wsparcia. Pułkową drogę dowozu i ewakuacji wybiera się na kierunku najmniej zagrożonym przez kontrataki przeciwnika oraz z dala od węzłów drogowych, które mogą być przez dłuższy czas utrzymywane przez nieprzyjaciela. Wybrana droga powinna umożliwić dowóz zaopatrzenia i ewakuację porażonych na przewidywanych rubieżach. Drogi dojazdowe do pododdziałów /rokiady/ powinny być wyznaczone przed rubieżą oporu nieprzyjaciela, przed przeszkodą wodną itp.

W każdym pułku pierwszego rzutu dywizji powinna być wyznaczona droga zapasowa.

Drogi dowozu i ewakuacji są utrzymywane w przydatności do ruchu przez pododdział saperów pułku, natomiast regulację ruchu na tych drogach zapewnia pododdział ochrony i regulacji ruchu.

4. Ogólne zasady dowodzenia tyłami

Dowodzenie tyłami stanowi integralną część dowodzenia wojskami i wyraża się ono w ciągłym kierowaniu działalnością służb i jednostek tyłowych w celu pełnego i terminowego zabezpieczenia tyłowego wojsk we wszystkich warunkach i sytuacjach bojowych.

W szczególności dowodzenie tyłami polega na:

- zapewnieniu wysokiego stanu moralno-politycznego jednostek tyłowych oraz stałej ich gotowości do wykonywania zadań;
- szybkim zbieraniu i opracowywaniu informacji dotyczących sytuacji operacyjnej i tyłowej;
- podejmowaniu decyzji i doprowadzeniu jej we właściwym terminie do wykonawców oraz zapewnieniu warunków jej realizacji;

- sprawnym planowaniu przedsięwzięć i zdecydowanym realizowaniu planów;
- organizacji i utrzymywaniu współdziałania wszystkich organów dowodzenia tyłami;
- stałej kontroli wykonywania rozkazów, zarządzeń, planów oraz przebiegu procesu zabezpieczenia tyłowego;
- udzielaniu pomocy podległym organom i jednostkom tyłowym w rozwiązywaniu i realizacji postawionych im zadań;
- organizowaniu i zapewnieniu ciągłej łączności, przy zachowaniu wymagań tajnego dowodzenia.

Podstawą dowodzenia tyłami jest decyzja dowódcy. Dowódca ponosi pełną odpowiedzialność zarówno za bojową działalność wojsk, jak i za ich terminowe i wszechstronne zabezpieczenie pod każdym względem, w tym i pod względem tyłowym.

Dowódca dowodzi tyłami przez sztab ogólnowojskowy, kwatermistrza - zastępcą dowódcy, zastępcą dowódcy do spraw technicznych oraz dowódców /szefów/ rodzajów wojsk.

Sztab ogólnowojskowy organizując wszechstronne zabezpieczenie operacji /działań/, musi mieć na uwadze również problemy zabezpieczenia tyłowego. W szczególności do zadań i obowiązków sztabu ogólnowojskowego w zakresie zabezpieczania tyłowego należy:

- terminowe przekazywanie organom dowodzenia tyłami decyzji, zarządzeń i wytycznych dowódcy, zwłaszcza dotyczących zabezpieczenia tyłowego;
- terminowe informowanie organów dowodzenia tyłami o zmianach zachodzących w składzie bojowym danego szerebla, w sytuacjach operacyjnych /bojowych/ oraz w zadaniach i charakterze działań wojsk;
- dostarczanie organom dowodzenia tyłami niezbędnych danych do organizacji zabezpieczenia tyłowego wojsk w operacji /walce/;
- organizowanie i zapewnienie łączności dla potrzeb dowodzenia tyłami;

- zapewnienie, zgodnie z decyzją dowódcy, sił i środków dla ochrony i obrony tyłów;
- organizowanie i zapewnienie współpracy między kwatermistrzem, zastępcą dowódcy do spraw technicznych i dowódcami /szefami/ rodzajów wojsk;
- sprawowanie nadzoru nad terminowym i pełnym zabezpieczeniem tyłowym wojsk oraz udzielanie pomocy organom dowodzenia tyłami.

Kwatermistrz - zastępca dowódcy armii, dywizji, pułku powinien znać zawsze sytuację operacyjną /bojową/ i tyłową, orientować się w zadaniach i charakterze działania wojsk, być zawsze w gotowości do zameldowania dowódcy zagadnień zabezpieczenia tyłowego, w odpowiednich terminach podejmować decyzje i stawiać zadania podległym organom, we właściwym czasie informować szefa sztabu o sytuacji tyłowej i podjętych decyzjach oraz uzgadniać z nim ważniejsze przedsięwzięcia dotyczące zabezpieczenia tyłowego. Wytoczne i zarządzenia kwatermistrzów w zakresie organizacji tyłów, dowozu środków materiałowych i ewakuacji oraz wykorzystania dróg dowozu i ewakuacji obowiązują wszystkich dowódców rodzajów wojsk i szefów służb, jak również i wszystkich dowódców niższych szczebli.

Na szczeblu armii kwatermistrz dowodzi tyłami przez sztab kwatermistrzostwa armii, na szczeblu dywizji przez zastępcę do spraw organizacji i planowania, zaś na szczeblu pułku osobiście. Szef Sztabu Kwatermistrzostwa armii /zastępca kwatermistrza dywizji do spraw org.plan./ jako zastępca kwatermistrza ma prawo w jego imieniu wydawania zarządzeń. Kieruje on pracą sztabu kwatermistrzostwa /sekcji org.plan./ i jest odpowiedzialny za organizację dowodzenia tyłami.

Sztab kwatermistrzostwa armii oraz sekcja organizacji i planowania dywizji powinni znać zawsze aktualną sytuację operacyjną /bojową/ i tyłową oraz zapewnić kwatermistrzowi i szefom służb niezbędne dane do podejmowania decyzji i kierowania zabezpieczeniem tyłowym. W pracy swej sztab kwatermistrzostwa /sekcja org.plan./ kieruje się wytycznymi i decyzjami kwatermistrza oraz dyrektywą /rozkazem/ i zarządzeniami tyłowymi organów dowodzenia szczebla nadrzędnego.

Sztab kwatermistrz^{ty}ostw/sekcja org. plan./ ściśle współdziała ze sztabem ogólnowojskowym, dowództwami /szefostwami/ rodzajów wojsk i służb.

Zastępca dowódcy do spraw technicznych jest organizatorem zabezpieczenia technicznego wojsk oraz kieruje działalnością podległych mu bezpośrednio służb i jednostek. Powinien on znać aktualną sytuację operacyjną /bojową/ oraz stan i gotowość techniki bojowej, być gotowym do przedstawienia dowódcy odpowiednich wniosków i propozycji w zakresie zabezpieczenia technicznego wojsk oraz we właściwym czasie podejmować decyzje i stawiać zadania podległym im organom.

Zastępca dowódcy do spraw technicznych uzgadnia z kwatermistrzem zagadnienia dotyczące rozmieszczenia i przesunięcia oddziałów /pododdziałów/ ewakuacyjno-remontowych, ich ochrony i obrony oraz dowozu tych środków zaopatrzenia, w które zaopatrują wojska podległe mu **służby**.

Dowódcy rodzajów wojsk i szefowie służb kierują podległymi im służbami i ponoszą pełną odpowiedzialność za materiałowe i techniczne zabezpieczenie wojsk w zakresie środków materiałowych i usług będących w ich gestii. Dowódcy i szefowie ci wykonują swoje zadania w zakresie zabezpieczenia tyłowego przy ścisłej współpracy z kwatermistrzem /sztabem kwatermistrzostwa lub sekcją org. plan./ ^{dowódcy} uzgodnienie z zastępcą do spraw technicznych. Uczestniczą oni w rozpracowywaniu decyzji, planu zabezpieczenia tyłowego i rozkazu /zarządzenia/, tyłowego oraz realizacji innych przedsięwzięć w zakresie organizacji tyłów, dowozu i ewakuacji.

Każda decyzja dotycząca tyłów musi być oparte na przeprowadzonej analizie zadania i ocenie sytuacji tyłowej. Wnioski z analizy zadania i oceny sytuacji tyłowej są podstawą do przedstawienia dowódcy propozycji decyzji tyłowego zabezpieczenia działań.

W oparciu o zatwierdzoną propozycję decyzji tyłowego zabezpieczenia opracowuje się w formie pisemnej rozkaz tyłowy, którego treść należy podać do wiadomości dowódców /kwatermistrzów/ podległego szczebla. Rozkaz ten jest podstawą do postawiania przez kwatermistrza zadań podległym szefom służb i dowódcom jednostek tyłowych/ w postaci zarządzenia pisemnego lub ustnie/.

Podstawą pracy KSD oprócz ustaleń rozkazu tyłowego jest plan organizacji oraz tyłowego zabezpieczenia operacji /walki/. Plan ten opracowany jest przy udziale szefów służb /dane zawarte w planie są odbiciem zamierzeń wszystkich służb/ i stanowi po zatwierdzeniu przez dowódcę dokument ukierunkowujący działalność organów tyłowych.

W toku operacji /walki/ powinna następować wymiana informacji między SD i KSD stanowiących podstawę do wprowadzania zmian i uaktualniania planu oraz doraźnego oddziaływania tyłów na sprawy wynikłe w wojskach zamierzeń zaopatrywania i obsługi. Ważne to jest dla osiągnięcia dobrej organizacji pracy w tyłowych organach dowodzenia i wprowadzenia operatywności w dowodzeniu tyłami.

W ustalonych terminach, zwykle pod koniec działań, kwatermistrz danego szczebla opracowuje i wysyła kwatermistrzowi szczebla nadrzędnego - meldunek /z pułku/ lub sprawozdanie /dywizja, armia/ o stanie tyłów. Podstawą do opracowania tego dokumentu są meldunki /sprawozdania/ o stanie tyłów nadesłane w toku działań z podległych organów dowodzenia tyłami. Meldunki /sprawozdania/ stanowią podstawę do realizowania potrzeb materiałowych i udzielanie szczeblowi podległemu pomocy w zakresie pozostałych elementów tyłowego zabezpieczenia.

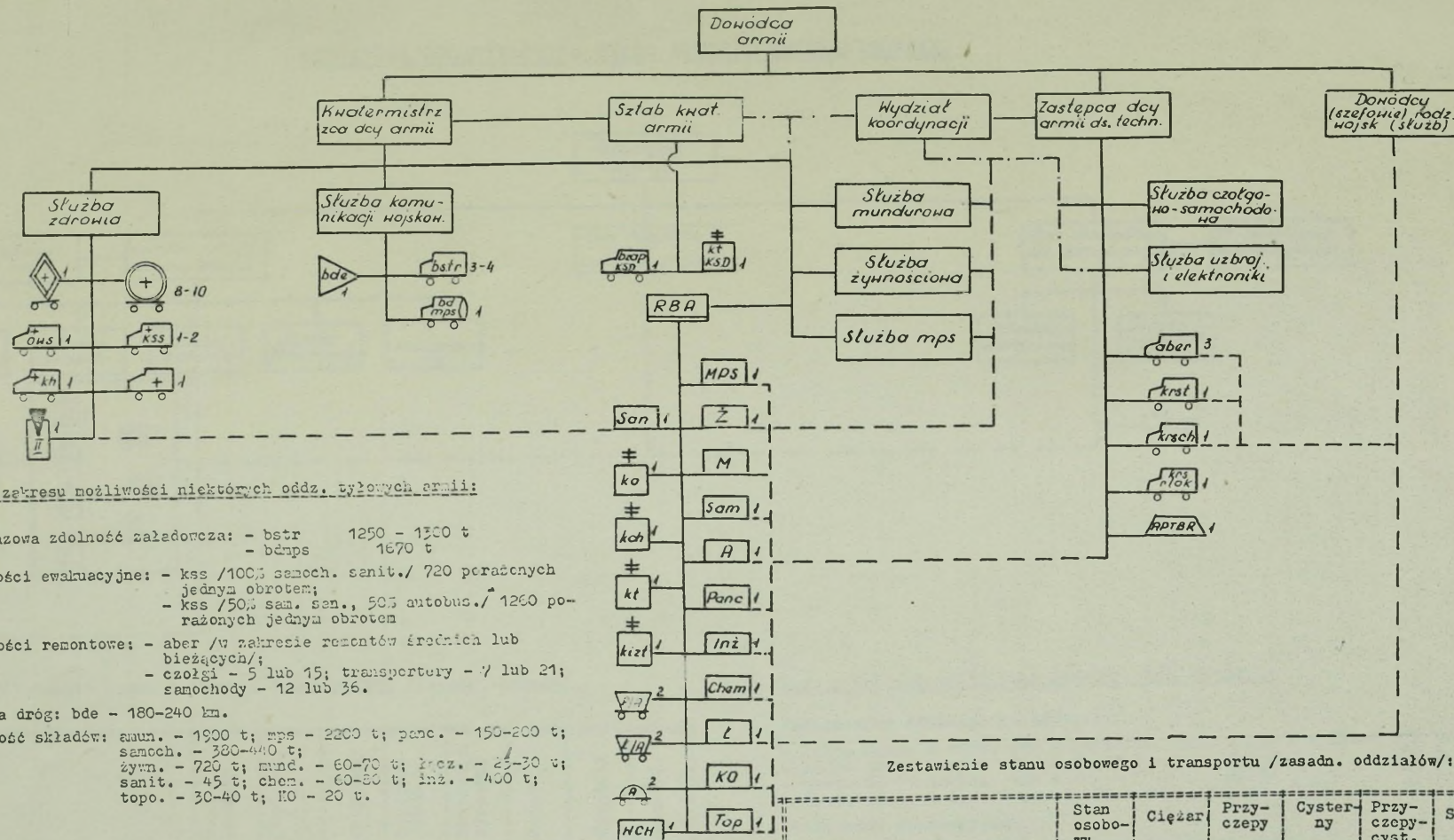
Załączników 6 /schematy/

Bibliografia:

1. Podręcznik " Tyły szczebla operacyjnego wojsk operacyjnych"- wyd.KTT, Warszawa 1970 r. nr bibl.015821, s. 9-11, 24-44, 45-54, 102-121.
2. Skrypt "Zasady zabezpieczenia tyłowego armii w operacji zaczepnej". - wyd.Kat.Strategii ASG, Warszawa 1971, nr bibl. 016654, s.2-14, 35-39.
3. Zbiór prac akademii nr2/56/ 1972, nr bibl.nauk.015726, s.19-36, 78-90, 114-117.
4. Zbiór prac akademii nr 3/50/ 1971, nr bibl.nauk.014678, s.26-35, 127-129, 141-142.

Wyk.w 50 egz.
Egz. nr 1-50 B.T.
Wyk.płk MAŁECKI.
Druk.:H.M. dn.2.04.73 r.
Nr ks.0603/01118/WW.
Kor.p.k.

OPRACOWAŁ:
STARSZY WYKŁADOWCA KATEDRY
TAKTYKI TYŁÓW
płk dr Fr.MAŁECKI

Dane z zakresu możliwości niektórych oddz. tyłowych armii:

1. Jednorazowa zdolność załadunkowa: - bstr 1250 - 1300 t
- bdrps 1670 t
2. Możliwości ewakuacyjne: - kss /100% samoch. sanit./ 720 porażonych jednym obrotem;
- kss /50% sam. sen., 50% autobus./ 1200 porażonych jednym obrotem
3. Możliwości remontowe: - aber /w zakresie remontów średnich lub bieżących/;
- czołgi - 5 lub 15; transportery - 7 lub 21; samochody - 12 lub 36.
4. Obsługa dróg: bde - 180-240 km.
5. Pojemność składów: amun. - 1900 t; mps - 2200 t; panc. - 150-200 t; samoch. - 380-440 t; żywn. - 720 t; mund. - 60-70 t; łącz. - 25-30 t; sanit. - 45 t; chem. - 60-80 t; inż. - 400 t; topo. - 30-40 t; KO - 20 t.

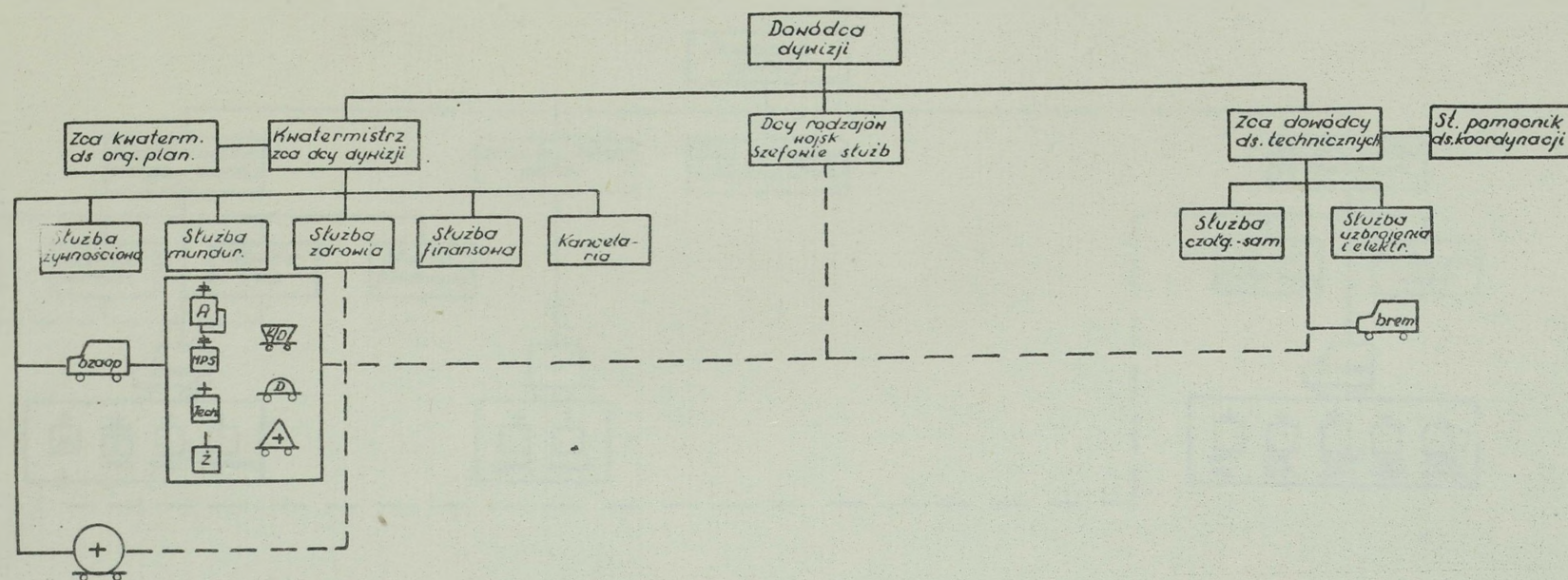
Legenda:

- podległość organizacyjna
- podległość fachowa
- współdziałanie

Zestawienie stanu osobowego i transportu /zasadn. oddziałów/:

	Stan osobowy	Ciężar	Przy-czepy	Cyster-ny	Przy-czepy-cyst.	Sanit.	Ciągni-ki	Spe-cjalne
Polowy skład amun.	184	12	4	-	-	-	-	3
Polowy skład MPS	54	9	6	2	-	-	-	4
Polowy skład sprz. panc.	97	9	3	-	-	-	-	7
Polowy skład sprz. samoch.	112	24	24	-	-	-	-	1
Polowy skład żywnościowy	49	3	1	-	-	-	-	1
Polowy skład mundurowy	44	3	1	-	-	-	-	1
Polowy skład sprz. łączn.	30	5	1	-	-	-	-	1
Polowy skład sanitarny	36	6	2	-	-	-	-	2
Polowy skład chemiczny	78	8	5	-	-	-	-	4
Polowy skład inżynier.	162	6	9	-	-	-	3	1
Polowy skład topogr.	65	3	-	-	-	-	-	1
Polowy skład sprz. KO	23	3	1	-	-	-	-	1
Polowy skład NCH	95	12	14	-	-	-	-	2
Polowa piekarnia	95	9	-	1	-	-	-	8/KM/
APTBR	405	54	5+14	-	-	-	1	97
Arm. bat. ewak. remont.	515	11	5+15	1	-	-	27	92
Batalion o/epid. i	284	12	8+17	6	-	-	-	17
Red. batalion wzmacn.	120	12	1+1	1	-	8	-	6
Komp. samoch. sanit.	210	4	2	1	-	72	-	4
Oddz. wzmacn. segreg.	54	4	-	-	-	-	-	6
Komp. hospitalizac.	111	12	4+1	-	-	-	-	3
Batalion eksploat. dróg	538	30	16+10	1	-	1	3	85
Batalion samoch. transp.	447	257	106+4	4	-	1	-	17
Batalion dowozu mps	543	41	22+3	242	140	1	-	51
Polowa pralnia	43	5	3+4	1	-	-	-	4
Polowa łaźnia	16	2	2+2	2	-	-	-	4

STRUKTURA ORGANIZACYJNA TYŁÓW DYWIZJI ZMECHANIZOWANEJ

Zestawienie stanu osobowego i transportu /zasadn. pododdz./

	Stan osobowy	Cięż. tor. 4 t	Przyczepy	Cysterny 4500 l	Przyczepy cysterny	Sanit.	Ciągniki	Specjal.
Batalion zaopatrzenia								
- komp. zaop. w amun.	69	56	32	-	-	-	-	1
- komp. zaop. w amun.	69	56	32	-	-	-	-	1
- komp. zaop. w mps	75	12	12	52	24	-	-	1
- plut. zaop. technicz.	37	28	16	-	-	-	-	1
- druž. zaop. w żyw. i umund.	19	16	12	-	-	-	-	1
- łaźnia polowa	5	1	1	-	-	-	-	1
- piekarnia polowa	57	7	2	1	-	-	-	1
- pluton medyczny	4	-	-	-	-	-	-	1
- pozostałe	86	10	10	3	-	1	-	9
Razem:	421	166	117	56	24	1	-	13
Batalion medyczny	131	15	8	1	-	10	-	2
Batalion remontowy	226	8	5	-	-	1	9	62

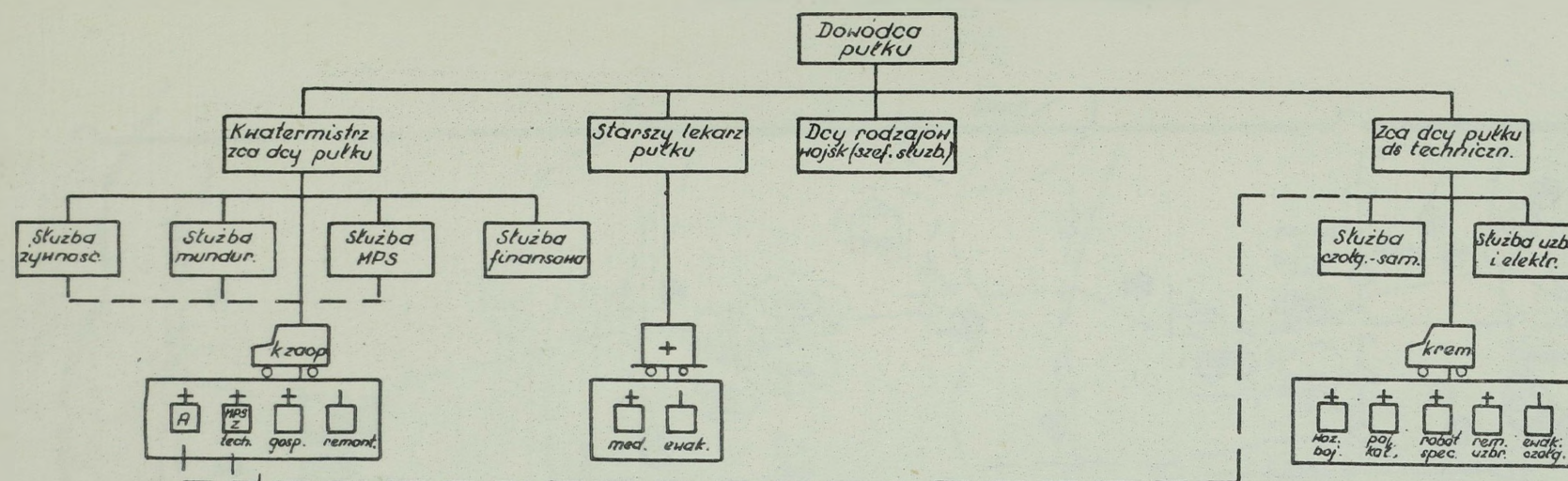
Dane z zakresu możliwości pododdz. tył. dywizji:

- Jednorazowa zdolność załadowcza:
 - komp. zaop. w amun. 240 t /współcz. ład. 0,75/ - w DPanc 270 t.
 - komp. zaop. w mps 280 t / " " 1,0 / 280 t.
 - plut. zaop. techn. 124 t / " " 0,75/ 140 t.
 - druž. zaop. w żyw. i umund. 70 t /współcz.ład. 0,7/ 60 t.
- Możliwości ewakuacyjne:
 - batalion medyczny 100 porażonych jednym obrotem;
- Możliwości remontowe:
 - batalion remontowy w zakresie remontów bieżących:
 - DZ - czołgi 17-21; transportery 29-32; samoch. 66-85;
 - DPanc- 24-31; 21-33; 60-77.
- Możliwości produkcyjne:
 - piekarnia polowa /4 KPN/ - 9 t chleba na dobę.

Legenda:

- podległość organizacyjna
- podległość fachowa

STRUKTURA ORGANIZACYJNA TYŁÓW PUŁKU ZMECHANIZOWANEGO

Zestawienie stanu osobowego i transportu:

	Stan osobowy	Ciężarowe	Przy-czepy	Cyster-ny	Sani-tar.	Ciągni-ki	Spe-cjalne
Kompania zaopatrzenia	80	40	21	6	-	-	2
Kompania remontowa	63	2	-	-	-	3	16
Kompania medyczna	22	2	-	-	2	-	3

Dane z zakresu możliwości pododdz. tyłowych pułku:

- Jednorazowa zdolność załadowcza:
 - pluton transportu amunicji - 86 t
 - plut. transp. MPS, żywn. i sprz. techn. - 97 t
- Możliwości ewakuacyjne:
 - kompania medyczna - 36 porażonych jednym obrotem /2 samoch. sanit. i 2 transportery sanitarne/;
- Możliwości remontowe:
 - kompania remontowa w zakresie remontów bieżących:
 - pz - czołgi - 2-3; transportery - 5-6; samochody - 8-10;
 - pcz 4-5; 2-3; 5-6.

Legenda:

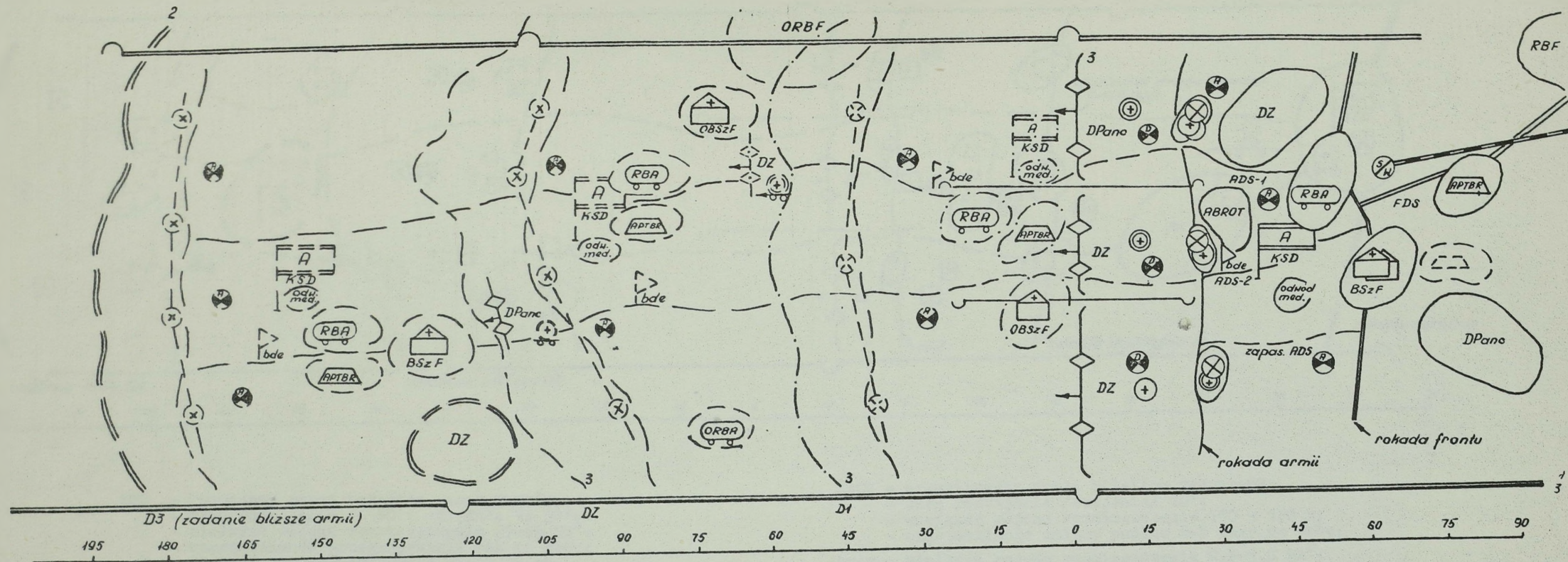
- — — — — podległość organizacyjna
- - - - - podległość fachowa

ORGANIZACJA TYŁÓW ARMII W OPERACJI ZACZEPNEJ

/wariant do wykonania zadania bliższego/

TAJNIE

Egz.nr

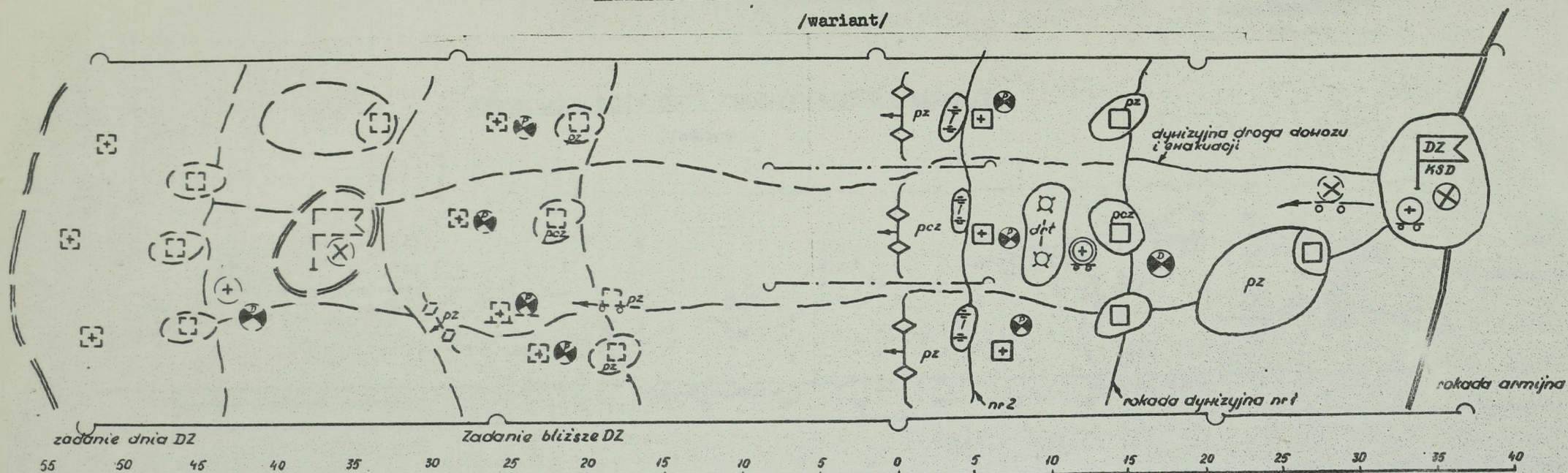

- RBA** - odległość od przedniego skraju 40-60 km;
 - powierzchnia rozmieszczenia ~ 120 km²;
 - przegrupowanie raz na 1-2 doby po dwóch drogach;
 - możliwość wydzielenia oddziału /ORBA/;

- APTBR** - odległość: od stanowisk startowych drt 30-50 km;
 - od rejonu rozmieszczenia ABROT 20-30 km;
 - powierzchnia rozmieszczenia 25-40 km²;
odwód medyczny - odległość od przedniego skraju 35-40 km.

ORGANIZACJA TYŁÓW DYWIZJI ZMECHANIZOWANEJ W NATARCIU

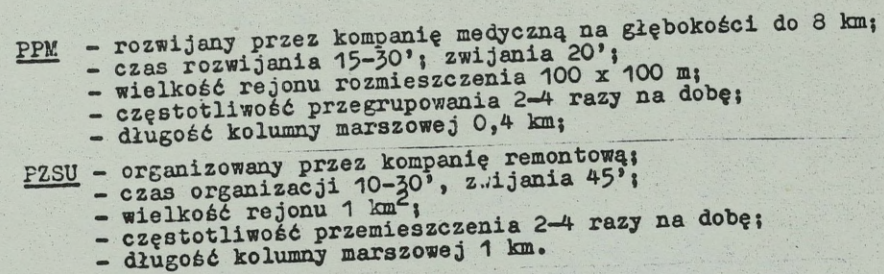
/wariant/

- DPZ** - rozwijany przez batalion zaopatrzenia;
 - czas rozwijania do 30'; zwijania do 30';
 - wielkość rejonu rozmieszczenia 20-25 km²;
 - częstotliwość przegrupowania raz na dobę;
 - długość kolumn marszowych około 20 km.
- DPM** - rozwijany przez batalion medyczny;
 - czas rozwijania do 30'; zwijania do 1 godz.;
 - wielkość rejonu rozmieszczenia 300 x 400 m;
 - częstotliwość przegrupowania raz na dobę;
 - długość kolumny marszowej 1,5 km;

- PZSU** - organizowany przez batalion remontowy;
 - czas rozwijania /zwijania/ 10';
 - wielkość rejonu rozmieszczenia 150 x 150 m;
 - częstotliwość zmiany punktu 2-3 razy na dobę;
- brem.** - wielkość rejonu rozmieszczenia 0,8-1,0 km²;
 - częstotliwość przegrupowania raz na dobę;
 - długość kolumny marszowej 3,5-4 km.

/variant/

- PPG - rozwijany przez kompanię zaopatrzenia na głębokości do 15 km;
- czas rozwijania 30-60'; zwijania 30';
- wielkość rejonu rozrzeszczenia 3-4 km;
- częstotliwość przegrupowania 2-3 razy na dobę;
- długość kolumny marszowej 3-4 km.

- PZSU - organizowany przez kompanię remontową;
- czas organizacji 10-30', zwijania 45';
- wielkość rejonu 1 km²;
- częstotliwość przemieszczenia 2-4 razy na dobę;
- długość kolumny marszowej 1 km.

Wyk. w 50 egz.
Egz. nr 1-50 AT
Wyk. ptk MAKECKI
Poz. nr 01093/WW

BIBLIOTEKA NAUKOWA LASG WP
Archiwum Działu Zbiorów Specjalnych
Nr ewid. 39940

